

Vint etapes per a arribar a un matrimoni feliç

El procés d'unificació d'Alemanya

El passat novembre Helmut Kohl parlava d'una "vaga estructura confederada alemanya", però els 3.000 germano-orientals que emigren diàriament a l'Oest obliguen Kohl i Modrow a establir un pla de reunificació dramàticament urgent. Aquests poden ser els vint graons d'aquesta reuni-

1 Després del 18 de març, els alemanys occidentals pensaran que el nou Parlament d'Alemanya de l'Est hauria de votar ben aviat a favor de la unitat. L'opinió majoritària de l'Alemanya de l'Est es declararà a favor de la unitat, tot i que hi haurà diferències a l'hora d'establir com assolir-la. Per als alemanys de l'Oest només hi haurà un camí senzill per a afirmar que s'estaran units amb la República Federal: la possible

via de l'article 23 de la constitució d'Alemanya Occidental, que diu que tots els acords d'aquesta Constitució tenen automàticament vigència a l'Alemanya de l'Est. Aquesta seria la via més ràpida i també podria arribar a ser la més realista, si bé a molts germano-orientals els semblaria una capitulació massa incondicional davant del gran germà de la porta veïna.

2. Quan els dos governs alemanys ha-

gen acordat la manera d'unir-se, hauran d'exposar el seu plantejament als quatre aliats de la guerra mundial —Nord-amèrica, Rússia, Gran Bretanya i França—. Objectiu: un acord entre els sis abans de la tardor en el qual els aliats abandonen els drets residuals sobre Alemanya i resolguen l'assumpte de la línia Oder-Neisse com a frontera est amb Polònia. Els alemanys de l'Oest són partidaris d'emfasitzar que les Alemanyas han de

Porta de Brandenburg, símbol de la reunificació alemanya.

ser subjecte, no objecte, de tot aquest procés, per això promouen la fórmula "dos més quatre" i no "quatre més dos".

3. Punt estratègic: la participació en l'aliança atlàntica. Els germano-occidentals afirmen que una alemanya unida pot estar a l'OTAN, però les forces d'aquesta OTAN no s'haurien de desplegar en el que ara és Alemanya de l'Est. Rússia preferiria que l'Alemanya unida fóra neutral.

4. L'acord dels sis hauria de presentar-se abans que acabe l'any a la Conferència de Seguretat i Cooperació a Europa de 35 nacions. El reconeixement seria suficient, diuen els alemanys de l'Oest —no tant l'aprovació formal en un tractat que n'allargaria i en malmetria el procés—.

5. Aquest programa implica que la unitat alemanya podria ser assolida per Nadal. Un *Bundesstaat Deutschland* (Estat Federal d'Alemanya) o —com alguns s'estimen més— una *Republik Deutschland* (República Alemanya) ha de tenir un únic seient a les Nacions Unides i (no obstant la quantitat de detalls per solucionar) esdevenir un sol membre de la Comunitat Europea.

6. Les eleccions generals d'Alemanya de l'Oest programades per al mes de desembre s'haurien de substituir per unes eleccions pangermàniques. Preciós, potser, per a Kohl, un demòcrata-cristià que pot fer la campanya com a arquitecte de la unitat alemanya.

Però des que Alemanya Oriental és profundament socialdemòcrata, Kohl podria ser arraconat en el moment del seu triomf, com Churchill a Gran Bretanya després del 1945.

7. Berlín hauria de ser la capital (malgrat les veus discordants dels crítics que pensen que seria un entrebanc més) amb un Parlament de tot Alemanya amb seu en el Reichstag. Bonn, l'actual i petita capital, ha d'aconseguir alguns premis de consolació, potser amb la inclusió del Bundesrat, la segona cambra del Parlament federal que representa els estats federals.

8. Mentre els polítics parlen, les dues alemanyes estaran formant una unió econòmica i monetària, que començarà amb una teràpia de xoc: la substitució del feble *ostmark* pel *D.M.* d'un dia a l'altre, dia que encara no s'ha decidit, però serà, probablement, d'ací a unes poques setmanes. Resultat: un trasbalsament més gran, possiblement, que la reforma monetària de 1948 a l'Alemanya Occidental.

9. Alemanya de l'Est entrarà en una economia de mercat. Entre altres tasques, haurà d'alliberar els preus, controlats ara per l'estat, retallar els subsidis i crear un mercat de capitals i un sistema bancari. Diversos bancs d'Alemanya occidental ja han obert oficines a l'Est; no poden fer, però, res més que donar consells fins que canvie la llei.

10. El Bundesbank serà el banc central de tot Alemanya i els contribuents germano-occidentals hauran d'afrontar les despeses durant un curt període de temps i el mateix s'esdevindrà amb el sistema de la seguretat social de l'Alemanya de l'Est. Els experts esperen que hi haja un descens de l'atur entre 100.000 i un milió de persones, mentre que les empreses no competitives es desprendran de mà d'obra. Els diners que pagaran tot això hauran de venir, si més no al principi, d'Alemanya Occidental.

11. Caldrà preparar un programa de xoc per a refer o reemplaçar les primitives plantes nuclears d'Alemanya de l'Est i per a equiparar-les a les ultrasegures d'Alemanya Occidental. Aquesta tasca serà el problema més seriós perquè la sobredependència de carbó que té el país (70% del consum d'energia primària) s'ha de retallar per a netejar l'aire de l'Europa de l'Est, que és un dels més pol·luïts.

Per a evitar les apagades, s'haurà de transmetre des de l'Oest molta més energia a l'Est.

12. Centenars d'edificis ennegrits, ruïnosos, necessiten amb urgència una restauració. A Leipzig, per exemple, més del 40% de les cases s'han construït

abans de 1918 i la majoria no fan l'efecte d'haver estat objecte de reparacions des d'aquella data.

13. El sistema telefònic d'Alemanya Oriental és tan antic que és més fàcil fer una trucada a Durban (Austràlia) que a Dresden. Els enginyers d'Alemanya Occidental ja estan ajudant amb equips i organització, de manera que a cap d'any el sistema serà capaç de mantenir com a mínim el doble de l'actual volum d'interalemany. Així i tot, les connexions encara seran insuficients.

14. Ningú pot avançar una xifra exacta, però el cost d'enderrocar i renovar alemanya Oriental segurament arribarà a centenars de bilions de D.M. (marcs alemanys). Fins i tot suposant que la inversió privada tindrà un paper cabdal (probablement, només hi haja economia de mercat), els recursos públics hauran de ser ben explotats. L'oposició socialdemòcrata de Bonn ja demana amb urgència més impostos sobre el patrimoni i retallades en el pressupost de defensa per a abonar l'alça dels diners. El govern contesta amb evasives i diu que "la unitat no pot aconseguir-se de franc".

15. Això no obstant, una vegada superada la crisi, les recompenses seran superiors a les pèrdues. Una Alemanya unida serà tota una potència econòmica a l'Europa Central i contribuirà a generar un major creixement dels seus socis de l'Oest, mentre estén el seu paper en els mercats de l'Est. La labor més difícil, però, del Bundesbank és la de tractar de mantenir els preus per sota els nivells d'inflació que els alemanys consideren acceptables sense arriscar-se a un alça sobtada.

16. ¿Quant de temps costarà apropar Alemanya de l'Est a l'altura d'Alemanya de l'Oest? Els escèptics parlen d'un mínim d'una dècada. Els optimistes, recordant-se de l'esperit "es pot fer" dels anys del miracle econòmic d'Alemanya Occidental, pensen que es pot solucionar en cinc anys. Reconeixen, però, que atesa la rapidesa de la reforma, es poden assentar a Alemanya Oriental, només en guany, unes 100.000 noves empreses.

Amb aquesta marxa, l'atur deixaria de ser un problema durant molt de temps.

17. Pel costat *light*, els clubs de futbol d'Alemanya Oriental competirien ben prompte en una lliga alemanya, si bé, pel que es pot veure actualment, no hi aportarien massa talent a l'equip nacional. Això no obstant, estan preparats per a sentir l'himne alemany —sovint tocat feixugament— quan els guanyadors olímpics pugen al pòdium en els pròxims jocs.

18. Els millors cabarets polítics d'Alemanya Oriental arrasaran els equivalents —més indigeribles i pesats— occidentals, llevat que, és clar, l'esfondrament del comunisme marcesca el talent oriental, esmolat per l'adversitat. Pagarà la pena parar l'orella a les excel·lents orquestres de l'Alemanya Oriental, com ara la Dresdner Staatskapelle: enorme competència en els concerts internacionals i en els negocis de gravació.

19. També tindran més feina els cartògrafs i els estadístics. Els nous mapes no solament deixaran de tenir frontera interalemanya, sinó també canvis de nom (per exemple Karl Marx-stadt tornarà a ser Chemnitz). I les noves estadístiques hauran d'ensenyar el PIB, la inflació i el comerç estranger d'una sola Alemanya, no de dues.

20. Més en general, els alemanys estaran molt més preocupats per Alemanya. A pesar de l'ampli coneixement de la televisió occidental, molts dels alemanys de l'Est que van en allau a l'oest semblen tan meravellats que fan la impressió de venir d'un altre planeta. Al seu torn, els alemanys de l'oest s'apressen a reservar viatges a una Alemanya que molts d'ells no han vist mai.

Hans Dietrich Genscher, sovint controvertit ministre d'Afers Estrangers d'Alemanya Occidental, té raó quan diu que, ara que les fronteres han desaparegut, "res tornarà a ser com abans, ni a l'Alemanya Occidental, ni a l'Oriental, ni als altres països d'Europa".

© *Financial Times*/Samuel Brittan
Traducció: Vicent Hernández Esteve.